

By special order to friends of TASHMA

תא שמע

פרשת תולדות

זמנים

פרשה מפורשת הרה"ג דוד שרעבי

אדם שרוצה להזמין מזוזה מסופר, הולך אל הסופר ואומר לו תכין לי בבקשה מזוזה ואני אשלם לך, אבל תארו לעצמכם שאדם הולך לסופר ואומר לו שמע! קח את הקולמוס, תטבול אותו בדיו, תכתוב מזוזה על קלף וכו', בודאי שהסופר לא יבין למה האדם מרחיב בדיבור?! והרי אני סופר, וכי הוא צריך לומר לי איך כותבים מזוזה?!

עשו היה צייד הכי טוב שיש, הוא היה איש של חרב וקשת מלחמה וצייד, כתוב במדרש שהיו לעשו את הבגדים של נמרוד, הבגדים האלה היו בגדים מיוחדים שכשארם היה לובש אותם כל החיות באות אליו לבד והוא יכול לתפוס אותם, את הבגדים האלה של נמרוד היה לעשו והוא נתן את הבגדים האלה לרבקה אמו כדי שתשמור לו עליהם, ואלה הם הבגדים שיעקב לבש כשהוא נכנס לקבל ברכה מיצחק, עשו נתן לאמו לשמור את הבגדים כי עשו לא סמך על הנשים שלו כי הוא חשד אולי הם יתנו אותם לאדם אחר כי הם היו רשעות כמוהו.

עבשיו שאנחנו יודעים איזה צייד טוב היה עשו צריך להבין! למה יצחק אומר לו "ויאמר הנה נא זקנתי לא ידעתי יום מותי, ועתה שא נא כליך תליך וקשתך וצא השדה וצודה לי ציד", רואים שיצחק אומר לעשו איזה כלים לקחת בשביל לצוד, קח קשת וכלים ותצוד! וכי צריך לומר לאומן של הצייד איך לצוד? איזה כלים לקחת? זה כמו

עם המשל של הסופר שאדם שרוצה להזמין מזוזה יגיד לו קח קולמוס!! אולי אפשר לומר שיצחק רצה להדגיש לו שלא יביא לו מן הגזל אלא שיצוד צייד, אבל עדיין קשה שהוא יכל לומר לו רק תביא לי צייד, אבל למה הוא הדגיש לו איזה כלים לקחת?!

משפט שלמה הרה"ג שלמה כהן

המקרה:

מר בלום אירס את בתו במזל טוב, וניגש לאולמי "שמח" לסגור על תאריך לחתונה. במשרד הוא מצא בחור בשם יוסי שישב איתו שעתיים תמימות. סוכם בניהם על התפריט, סידור לפרחים, מספר המוזמנים ומחיר למנה. הסוכם הכולל היה מאה אלף שקלים. יוסי רשם את כל מה שסוכם על נייר רשמי של האולם ומר בלום שילם מקדמה.

היום הגדול הגיע, ובבית משפחת בלום

כולם היו עסוקים בהכנות אחרונות לחתונה. בשעה שתיים עשרה, צלצל הטלפון, ובצד השני של הקו היה דני, בעל אולמי "שמח". דני הסביר למר בלום שהמחיר שסוכם בינו ובין יוסי הוא נמוך מדי לחתונה כזאת, ושלא היה ליוסי הסמכות לסגור מחיר כזה בלי לקבל את אישורו, דבר שלא נעשה (יוסי היה עובד חדש). למרות זה, הוא מוכן

לבא לקראתו ובעבור תוספת של עשרים אלף שקל, לקיים את החתונה כמתוכנן. מר בלום ניסה להתווכח, אבל דני עמד

www.tashma.net

מלאם יאמץ ורב יעבד צעיר", זאת אומרת שיש לך שני בנים אשר ילחמו ביניהם! כתוב במדרש למה הבנים היו מתרועעים? כי כשרבקה היתה עוברת ליד בית מדרש אחד מהילדים היה נלחם לצאת (יעקב), וכשהיא היתה עוברת ליד בית עבודה זרה אז הילד השני היה נלחם לצאת (עשו). הרי רואים כאן שעשו היה רשע כבר מהבטן! אם כן איפה הבחירה שיש לאדם אם להיות צדיק או רשע?

הבה נחזק את הקושיא עוד:

כתוב בתהילים (פרק נ"ח פסוק ד') "זרו רשעים מרחם תעו מבטן דברי כזב", ומסביר רש"י את הפסוק כך - זורו רשעים מרחם, ממעי אמה הם נעשים זרים להקדוש ברוך הוא כדרך שעשה עשו "ויתרועצו הבנים בקרבה", זאת אומרת שרש"י מסביר שהפסוק בא לומר שיש אנשים שכבר מהבטן אתה אומר עליהם שהם נעשים "זרים" להקדוש ברוך הוא, שהם רשעים כבר מהבטן, וקשה! כי רואים שקובעים לאדם מה הוא יהיה אם צדיק או רשע!!

כעת נחזק את הקושיא עוד:

בגמרא מסכת יומא דף פ"ב עמוד ב' מסופר על אשה מעוברת שהיתה צמה ביום הכיפורים, והרגישה חולשה כי הריחה ריח של אוכל וכידוע אשה הרה שמריחה מאכל

אלא לעשו היו בגדים מיוחדים שהוא לא היה צריך להתאמץ אלא החיות היו באות אליו לבד, אם כן שאלה גדולה היא למה הוא השאיר את הבגדים האלה בבית ולא לקח אותם איתו לצייד? אלא זה מה שאמר לו יצחק, יצחק אמר לו תדע לך עשו, אני יכול לברך אותך אבל בשביל שהברכה תתפוס צריך שיהיה לך זכות ומצוות, אפילו ברכה של יצחק לא תעזור לך אם אין לך זכות, לכן אמר לו יעקב תשאיר את הבגדים של נמרוד בבית וקח חץ וקשת ותתאמץ לעשות כיבוד אב, וכך יהיה לך זכות בכדי שיחולו הברכות!!

* * * * *

האם קובעים לאדם אם יהיה צדיק או רשע קודם שהוא נולד?

יצחק ורבקה התפללו שיהיו להם ילדים ואז הקדוש ברוך הוא ענה לתפילתם ותהר רבקה, אלא שרבקה לא הבינה למה יש מלחמה כי כל הזמן הבנים היו מתרועעים בקרבה, לכן הלכה לשאול את גדולי הדור בבית המדרש של שם ועבר שיאמרו לה מה קורה! וכתוב בפרשה (ספר בראשית פרשת תולדות פרק כ"ה פסוק כ"ג) שאמרו לרבקה "ויאמר ה' לה שני גוים בבטןך ושני לאמים ממעיך יפרדו ולאם

משפט שלמה - המשך

המלווה אינו משתף פעולה יתירו ביה"ד למלווה לפנות להוצאה לפועל. וכל שכן בניהון שיש למר בלום טענות אמיתיות להסביר את ביטול השיק.

ולעצם העניין, מבואר בחו"מ ס' קפ"ב סעיף ב', שאם אחד מינה שליח לקנות או למכור, ועבר השליח על דעת משלחו, כגון שמכר בזול או קנה ביוקר, כל מעשיו בטלים. אבל מבאר השו"ע שזה דווקא אם הצד השני ידע שהוא רק השליח, אבל אם הצד השני לא ידע, המקח קיים, ויהיה הדין בין השליח ובין משלחו. ומבאר הנהגות שם, שאפילו אם השליח מכר דבר שאינו בעולם, השליח אחראי להשיג אותו ולעמוד במקח שעשה.

ומבואר עוד בס' שלי', שאם אחד אמר לשליח לשכור לו פועלים במחיר של שלוש מאות שקלים ליום, והוא שכר אותם בארבע מאות, אם הפועלים לא ידעו שהוא רק השליח, הוא בעצמו חייב להם את ההפרש של המאה שקלים ליום.

ולכן במקרה שלנו, שמר בלום לא היה יכול לדעת שאינו מנהל משא ומתן עם עובד שאין לו סמכות לסגור

ההזמנה החדשה, והסכים מחיר החדש והוא צריך לשלם לו את התוספת שדרש. ומביא את יוסי להעיד שהנהגים באולם "שמח" הם שצריכים אישור של דני על הנחות גדולות, ושהוא ידע את זה גם כשחתם עם מר בלום וחשב ש"יהיה בסדר".

מר בלום טוען, שכשקיים משא ומתן עם יוסי, היה לו הרושם שיש לו הסמכות לסגור איתו מחיר, ויוסי לא אמר לו אף לא פעם אחת שהוא זקוק להסכמה כלשהי.

פסק הדין:

מר בלום פטור מלשלם את התוספת של העשרים אלף שקלים.

הסבר:

אסור לפנות לערכאות שאינם דנים על פי דין תורה בלי לקבל אישור מביה"ד, כמבואר בחו"מ ס' כו. ואפילו בשיק שחזר, שהחוב ברור, מכל מקום מבואר בחו"מ מס' צ"י עד ס' קי"ז סדר גביית חוב, ובהוצאה לפועל אינם דנים כך. ורק אם

על שלו, ולא היה מוכן לוותר, והודיע לו שאם אינו מסכים, אין חתונה והוא יחזיר לו את כל כספו! מר בלום בלית ברירה הסכים. דני דרש שיביא לאולם את השיק. כשהגיעה פמלייתה של משפחת בלום לאולם, דני היה מחכה בחוץ, החתים אותו על הזמנה לפי המחירים החדשים, וקיבל ממנו את השיק לעשרים אלף שקל נוספים. אבל לאחר כמה ימים, השיק הוחזר מהבנק כי מר בלום ביטל אותו. דני פנה להוצאה לפועל, וכששמע מר בלום, מיד תבע אותו לבה"ד.

הטענות:

מר בלום טוען שאסור לדני לפנות להוצאה לפועל בלי אישור מביה"ד, ושהוא חייב לבטל את תביעתו שם ולדון איתו בבה"ד על עצם העניין אם הוא חייב לו עשרים אלף שקל או לא.

פסק דין ביניים:

דני חייב לבטל את תביעתו בהוצאה לפועל ולתבוע את מר בלום בבה"ד.

הטענות:

דני טוען שמר בלום חתום על

אבל קשה! כי כתוב (בספר דברים פרק כ"ח פסוק י"ט) "ארור אתה בבאך וארור אתה בצאתך", ושם מה שייד שיהיה אדם ארור בצאתו מן העולם בשעת הפטירה כמו שהוא היה ארור בבואו? והרי כשהוא בא לעולם הוא היה צדיק הוא היה תינוק?

וצריך לומר שהביאור הוא כך: שאם ארור אתה בצאתך הרי שאנו אומרים שביאתך ארורה גם כן, דהיינו אם כשאדם נפטר רואים שהוא רשע אנו אומרים חבל שהאדם הזה הגיע לעולם בכלל! וזה הפירוש ש"ארור אתה בבואך". ונראה לפי זה גם כאן, שמה שעשו מתרוצץ לצאת בפתחי עבודה זרה ומה שאמרו לה שם ועבר "ושני לאמים ממעך יפרדו" שכבר מן המעיים הם נפרדים זה לרשעו וזה לתומו, הביאור הוא שכיון שכשהם נפטרו מן העולם אנו רואים שאחד צדיק ואחד רשע לכן אנו אומרים שכבר במעיים אחד הוא רשע, אבל לא שהוא רשע מעכשיו, אלא רק כיון שאנו כבר רואים את הסוף לכן אנו אומרים "ארור אתה בבואך" ולמה? כי היית ארור בצאתך בזמן פטירתך!

ובאמת מה שעשו היה מתרוצץ לצאת בפתחי עבודה זרה היינו יכולים להסביר שמידתו היא קנאת ה' לסלק עבודה זרה מן הארץ, ויכול להיות שהוא היה נולד קנאי בעבודת ה' ולכן כל מקום שהוא רואה עבודה זרה הוא רוצה לצאת כבר בשביל להחריב את המקום! אלא ממה שיציאתו של עשו מן העולם בחטא הרי שאף ביאתו אנו אומרים שהיה בחטא ומתפרש לפי מעשיו שיעשה אחר כך!

וגם בגמרא במסכת יומא צריך לומר מפני שאחר כך ראו שאחד צדיק ואחד רשע לכן אמרו שכבר מהבטן היה הבדל ביניהם, אבל לא שקובעים לאדם מה לעשות אם להיות צדיק או רשע.

חייבים לתת לה. באו לשאול את רבי מה לעשות! אמר להם רבי תלחשו לה באוזן שהיום זה יום כיפור. הלכו ולחשו לה באוזן וזה הועיל היא הרגישה יותר טוב ולא אכלה, ואומרת הגמרא שבסוף נולד רבי יוחנן. עוד מספרת הגמרא שהיתה עוד אשה שהרגישה חלשה כי היא הריחה מאכל ביום כיפור ובאו לפני רבי חנינא לשאול אותו מה לעשות! אמר להם רבי חנינא תלחשו לה שהיום יום כיפור. הלכו ולחשו לה וזה לא הועיל והיא אכלה, ואומרת הגמרא שיצא ממנה אדם רשע!

גם מהגמרא הזו רואים שקובעים לאדם עוד קודם שנולד אם יהיה צדיק או רשע?!

בעת נביא ראה שרק ממתי שהאדם נולד אז אפשר לדעת אם הוא צדיק או רשע, אבל גם בזה יהיה קשה הרי אפילו שזה כבר אחרי הלידה, אבל בכל זאת הילד הוא עדיין תינוק ואם כן איך אפשר לקרוא לו צדיק או רשע? והנה הראיה הבאה:

בפרשת וישב (פרק ל"ח) כתוב לגבי תמר הכלה של יהודה "ויהי בעת לדתה והנה תאומים בבטנה", ורש"י מסביר שלגבי יעקב ועשו כתוב והנה "תאומים" שחסר אות ולא כתוב "תאומים", ומסביר רש"י כיון שבבנים של תמר כולם היו צדיקים לכן כתוב "תאומים" בצורה מלאה, אבל ברבקה אחד היה צדיק ואחד היה רשע ולכן כתוב "תאומים" וחסר אות, ואם נדייק נראה שכתוב "ויהי בעת לדתה והנה תאומים בבטנה", זאת אומרת שבשעת הלידה תמר ראתה שיש לה "תאומים" צדיקים, ותחזור השאלה איך אפשר להגיד על אדם שהוא צדיק או רשע כבר בשעת הלידה?

אלא הביאור הוא בזה:

כתוב בתורה (ספר דברים פרק כ"ח פסוק ו') "ברוך אתה בבאך וברוך אתה בצאתך", ומסביר רש"י מה הפירוש ברוך אתה בבואך וברוך אתה בצאתך, שתהיה יציאתך מן העולם בלי חטא כמו המצב שבאת לעולם בלי חטא!

משפט שלמה - המשך

שסוכס, ואח"כ לא לשלם להם. ומבאר שם הש"ך, בס"ק כט', שדין זה הוא אפילו אם עוד לא התחילו במלאכה, וגם בעבודה בקבלנות. **ולכן** במקרה שלנו, כיוון שאולמי "שמח" חייבים לעמוד במחיר שנקבע מראש בין מר לוי ליוסי, ובחזרתם בערב החתונה הם גורמים הפסד עצום למשפחת בלום, שלא יהיה להם אולם לחתונה וכבר הזמינו את כולם, היה מותר למר בלום להסכים לתוספת שדרש דני ואפילו להתחייב בקנין, ואח"כ לא לקיים את דבריו.

היום, והטעם הוא, כי דרשו חז"ל "כי לא בני ישראל לעבדים, ולא עבדים לעבדים", וכיוון שאין הפועל עבד לבעל הבית שלו, הוא יכול תמיד לחזור ולהחליט שלא לעבוד, וצרכים לשלם לו על מה שעשה. **אבל** מבאר השו"ע שזה דווקא אם חזרתו לא תגרום הפסד לבעל הבית, אבל אם חזרתו תגרום הפסד, אינו יכול לחזור בו, ואם הוא חוזר רשאי בעל הבית לשכור פועלים אחרים, ביוקר, ולחייב את הפועל בעלותם, או להציע להם יותר כסף ממה

איתו עניינים, ואדרבה, יוסי התנהג כל הזמן כאחד שיש לו סמכות, ההסכם שחתם מחייב את אולמי "שמח" ויכול דני לתבוע את יוסי על העשרים אלף שקלים. **אבל** במקרה שלנו, אין זה מספיק, כי אחרי הכול מר בלום לא רק הסכים לתוספות במחיר בעל פה, אלא גם חתם על הזמנה חדשה, ונתן שיק! **אבל** מבואר בס' שלגי סעיף דה, שאם אחד שכר פועל לעבודה מסוימת, והוא כבר התחיל לעבוד, יכול הפועל לחזור בו, אפילו באמצע

מליח כרותח

שאלה: דג מלוח שנפל ע"ג פרוסה של סלמי (מקרה כזה מאוד שכיח בקידושים), האם מותר לאכול אותם?

הקדמה למליח כרותח: בדרך כלל חתיכת צונן היתר שנגע בחתיכת צונן איסור, אין צריך אלא להדיח ההיתר. שאין שום העברת טעם בצונן, ולכן אין לנו אלא לחוש שמא נדבק קצת מהאיסור על גבי ההיתר, ולכן מספיק בהדחה. אבל יש חתיכת צונן ששייך להעביר טעמו, והוא חתיכה שמלוח. שמלוח אע"פ שהוא צונן במציאות, מ"מ מפליט טעמו לתוך חתיכה אחרת בנגיעתו. אבל "מליח כרותח" באמת אינו כרותח ממש, שהא לגבי רותח ממש (צלל) מפליט טעמו ונאסר בכדי נטילה (כעובי רוחב אצבע), משא"כ ע"י מליחה מפליט ונאסר רק בכדי קליפה^(א).

כמות מלח: ע"י בשי"ע ס' צא ס"ה שכתב שהא שאמרין מליח כרותח, היינו דווקא אם יש כל כך מלח עליו שאינו יכול לאכול המאכל מחמת מלחו^(ב). וע"ש שהביא דוגמא, כגון אם מלחו בשר כדי להכשירו לפלוט דמו, זהו מליח כרותח. אבל לאחר שהדיח המלח מעליו (בסוף התהליך של מליחה), אין דינו עוד כרותח (אף שנשאר בטעם מלח). וע"ש ברמ"א שכתב שאין אנו בקיאים בשיעור זה, ולכן צריך להחמיר אפילו בפחות מזה. וע' בספר יד יהודה שכתב שהא שהרמ"א מחמיר היינו דווקא אם מרגיש הטעם המלח יפה, אבל ע"י מעט מלח בעלמא לכ"ע אין חשש רתיחה^(ג). ונמצא לענין נידון דידן לגבי הדג מלוח, כיון שנאכל עם המלח שבו, לכאורה לפי השי"ע אין כאן שאילה. אבל לפי הרמ"א, שפיר מרגיש טעם המלח יפה, ולכן יש להחמיר לאסור בכדי קליפה.

מלוח ותפל: וע"ש בשי"ע שכתב שהא שאמרין שמליח כרותח, היינו

שהמלוח מפליט לתוך חתיכה אחרת. אבל אין המלוח בולע מחתיכה אחרת. ולכן נמצא בעניינינו, הדג מלוח מפליט לתוך הסלמי ונאסר הסלמי בכדי קליפה, אבל אינו בולע מהסלמי (כיון שהסלמי תפל^(ד)). אבל באמת דין זה הוא מח' ראשונים. שכך הוא דעת הרא"ש ותוס' שאין המלוח בולע מהתפל (תפל פ"י דבר שאינו מלוח). אבל הר"ן סבר שגם המלוח בולע מהתפל. והשי"ע סתם להקל. אבל הרמ"א סבר להחמיר בזה אא"כ הוא מקום הפסד^(ה). ולכן נמצא שלפי הרמ"א גם הדג מלוח יהיה צריך קליפה אא"כ הוא מקום הפסד.

סכנה לאכול בשר ודג: אבל באמת יש להקל בשאלה שלנו מטעם אחר. שכמעט כל הפוסקים סוברים שאין "מליח כרותח" גורם סכנה. שאף שיש סכנה לאכול בשר עם דג, ואף שאמת הוא שאם בישל בשר ודג ביחד שאסור לאכול אותה מפני סכנה^(ו), מ"מ לא אמרין שיש העברת הטעם ע"י מליחה לגורם סכנה. כ"כ בט"ז יו"ד ס' ע' סק"ג ובשי"ך שם סקט"ז^(ז). ולכן הדג מלוח והסלמי מותר לאכול אותם, רק צריך לקנח הבעין מעליה.

עוד היתרים שמצינו בבשר ודגים: ראינו שאף שיש מוסג שחמירא סכנתא מאיסורא^(ח), מ"מ מצינו כמה קולות לענין בשר ודגים ("סכנתא") שלא מצינו לענין בשר בחלב ("איסורא"). והטעם לזה הוא לכאורה כמש"כ במ"ב ס' קעג סק"ג בשם המג"א שאפשר שבזמנינו נשתנה הטבע ואין סכנה כל כך.

(א) לענין קינוח הדחה ונטילה— בין אכילת גבינה לאכילת בשר צריך קינוח הדחה ונטילת ידים. ודעת השי"ע שכן הדין גם בין אכילת דג לאכילת בשר. אבל הרמ"א ביו"ד מקיל שאין צריך אלא קינוח והדחה, אבל לא נטילה^(ט). וכן הביא המ"ב דעת הרמ"א בס' קעג סק"ד. וע"ש בשע"צ אות ב' שהביא דעת החכ"א שמקיל אפילו יותר, שמקיל שאינו צריך אלא הדחה בלחוד. וכן ראינו שהרבה נוהגין להקל ע"י משקה חריף לחוד (שהוא רק הדחה). אבל לכאורה לכתחילה לפחות יש להחמיר כהרמ"א לעשות גם קינוח.

(ב) לענין בליעות— המבשל בשר בתוך קדירה שבישל בה חלב באותה יום, נאסר הבשר (אא"כ יש ששים). אבל אם מבשל בשר בתוך קדירה שבישל בה דג באותה יום, אין בעיה לאכול הבשר. וגם לכתחילה מותר לנהוג כזה, להשתמש בקדירה אחת לבשר ודגים זה אחר זה^(י). שאין סכנה בבליעות. וע' בט"ז ס' צה סק"ג שיש דיעות בזה. ולענין המנהג, הרבה מקילין בזה. אבל ידוע שיש מנהג בישראל להיות להם קדירה מיוחדת לדגים^(יא).

(ג) לענין להעלות על שלחן אחד— אף שאסור להעלות גבינה על שלחן שאוכלים עליה בשר, מחשש שמא יבוא לאכול שניהם ביחד. מ"מ לא מצינו חשש זה לגבי בשר ודגים. וכן מנהג העולם להקל להעלות בשר ודגים וכל מטעמים על שלחן אחד^(יב).

(א) וכל זה בחתיכת כחוש. אבל בחתיכת שמן אמרין ששפעת צבול ונאסר צבול אם אין ששים. והרמ"א חשש שהכל שמן, שהא אין אלו בקיאות. ע' צ"ב ע' ס"ד, וס' לא ס"ו, וס' קה ס"ע ואב"מ"ל (ב) ע"ש צ"ב בשם הרשב"א ח"ל מלח אין מבלעו בחימוץ אלא בחריפותו. וכל שאין בו חלל מלח מוטע עד שנאכל עם אותו המלח אין בו כח להבליע עכ"ל. (ג) הוצאה צבדי השלחן ס' לא סק"ג ע"ש, ונדרכ"ת (ד) ולפי הרמ"א היינו דווקא אם אין מרגיש טעם המלח יפה. (ה) רמ"א ס' קה ס"ו, והוצאה צב"ד ס' לא סק"ג (ו) וס' ע' סק"ג וע"ש ברע"א. והשי"ע צ"ב לא ס"ה וס' קה ס"ו סתם כהר"א, וצ"ב ע' ס"ג הביא שיטת הר"ן בשם מ"י שאסור. (ז) ולענין בשר ודג שלל ביחד ע' בגניון מהרש"א ס' לה על הע"ז סק"ג שכתב אין סכנה גם ע"י ל"ו ולנועשה ל"ע ע"ל. (ח) וע' בספר דור המדקקים (מהר"י ישראל שטינלרמן שטינלרמן) יו"ד ס' קעג שהביא מקורות לארבעים פוסקים הנזכרים בזה. וע"ש שהביא רק דעת ר' יוחנן והחכמה שלמה להחמיר בזה. שהחמירא סכנתא מליסורא. (ח) וע' בג"ז ס' קעג סק"ג לענין אם יש שיעול בששים כמו לגבי איסורא, או שמה אמרין חמירא סכנתא מליסורא ואינו צעול אפילו בששים. (ט) ע' צ"ב וע"ש ורמ"א יו"ד ס' קעג ס"ג, ובשי"ע א"ח ס' קעג ס"ב. (י) חת"ס יו"ד סק"א ובה"ס ס' קעג סק"ג, ועוד י"ב מקורות ע' בספר דור המדקקים. [וכן לכאורה מותר לאכול כללם שנחשבים בסכין בשבית ביחד עם דג מאותה טעם.] (יא) ע' בא"ח כלל ל"ד ע"י כ"ז שיש להצר בזה לכתחילה. (יב) נוד"ק אר"ע ס"ג ד"ה ג"ה מה. וכן ע' בינינו אומר ח"ו יו"ד ס' ח"ל והבי' נקטין להלכה לנועשה להחיר העלאת בשר ודגים על שלחן אחד עכ"ל. וכן פסק בשבט הגוי ח"ו סק"א.